

Vodovod Studenčevka Sušje

Odgovor na članek z naslovom: **Vodovod Studenčevka – Sušje je eden izmed najbolj oporečnih vodovodov v Sloveniji** (članek z dne 6.9.2018)

Pod navedenim naslovom je bil objavljen članek s tem naslovom, na kar je bil upravljavec vodovoda opozorjen s strani inšpektorja, ki je izrazil pomislek v smislu »poglejte in preberite, kaj o vašem vodovodu pišejo novinarji«.

Odgovor v nadaljevanju ni izgovor ali zagovor, da bi se videlo, kako je zapisan članek vplival ali »zdramil« upravljavca, je zgolj pojasnilo dejanskega stanja in kritika netočnega, zavajajočega članka novinarja. Pojasnila poskušamo podati v pravem zaporedju in smiselno, razumevajoče, kronološko in natančno, za razliko od navedenega članka, v katerem je prikaz dokaj zmeden in slabo razumevajoč. V odgovoru se poskuša smiselno slediti navedbam avtorja v članku.

Vsebina odgovora in pojasnila:

Vodovod Studenčevka Sušje se dejansko nahaja v občini Sodražica in Ribnica, saj oskrbuje štiri naselja, od katerih ležita v občini Sodražica naselji Zapotok in Vinice, v občini Ribnica pa naselji Slatnik in Sušje. Vodovod oskrbuje navedeno število ljudi, vendar je to podatek, ki ga je upravljavec sam pridobil s popisom v letu 2018. Vodno dovoljenje sta v januarju 2008 pridobili na osnovi neznanih podatkov, za izkoriščanje nezadostnih vodnih virov, pridobili obe občini in ne zgolj občina Sodražica. Vodno dovoljenje velja za določen čas, do leta 2020. Nastanek vodovoda sega v davno obdobje, pred letom 1900, torej je eden najstarejših, dobro izvedenih vodovodov za tiste čase in pogoje. Vodovod so bili predhodniki, pretežno današnjih uporabnikov, prisiljeni zgraditi sami, z lastnimi sredstvi, delom, na svojih zemljiščih in ga tudi sami upravljali, vse do danes. Poznana zgodba preštevilnih, še vedno delujočih vodovodov po Sloveniji. Glede na navedena dejstva je več kot očitno, da je vodovod Studenčevka Sušje zasebna lastnina, kot takšna vzdrževana in glede na to, da druge primerljive alternative ni, še vedno edini uporaben način oskrbe uporabnikov s pitno vodo. Formalni nosilki vodnih pravic sta obe navedeni občini, vsi ostali stroški in odgovornost pa so v celoti na uporabnikih, ki so se tekom tako dolgega obdobja morali sami organizirati, da vodovod tako dolgo obdobje sploh obratuje in zagotavlja uporabnikom prepotrebno oskrbo z vodo.

Upravljavec vodovoda je samo organizirani vodovodni odbor, ki se mora soočiti z vsemi najosnovnejšimi zahtevami obratovanja in tudi v času ekstremnih razmer, pomanjkanja vode, zagotavljati potrebno oskrbo s pitno vodo.

V vse obdobju obratovanja in po formalni pridobitvi vodnega dovoljenja sta obe občini izkazovali zgolj minimalne interese zagotavljanja oskrbe z vodo teh krajev, tako, da bi uporabniki oziroma lastniki vodovod v celoti predali občini, pa še to nikoli ni bilo jasno, kateri.

Voda iz obstoječih zajetij je bila v preteklosti, podobno kot marsikje v obeh občinah (samo v občini Ribnica je skoraj deset podobnih ali manjših zasebnih vodovodov, od katerih večina oskrbuje uporabnike z mnogo bolj oporečno vodo!) voda v vseh pogledih neoporečna, tako rekoč za primer.

Z leti, z intenzivnejšo pozidavo in intenzivnim kmetovanjem, kjerkoli, varovanja vodnih virov tako kot so danes, zgolj na papirju, sploh ni bilo, se je stanje vodnih virov bistveno in hitro poslabšalo. Obenem se je spremenila zakonodaja, ki je uvedla enote onesnaženja (bakterije E-

coli, Koliformne bakterije,... itd, kar so najpogostejše mikrobiološke okužbe pitne vode) v razmerju 1 : 100 (stokrat ostrejši kriterij za ustreznost!). S tem je velika večina vodovodov v Sloveniji, tudi mnogo večjih, v upravljanju javnih služb, nenadoma postala neustrezna, oskrba prebivalstva z oporečno vodo.

Nihče se ne izogiba odgovornosti ali se izogiba priznanju problemom, vendar mikrobiološko »onesnaženo« vodo so uporabniki uporabljali in jo marsikje uporabljajo še danes, brez vsakršnih težav. Takšno vodo so desetletja brez vsakršnih težav uporabljali tudi uporabniki vodovodnega sistema Studenčevka Sušje. To vsekakor ni izgovor ali opravičilo in takšno stanje je nedopustno, vendar je dejstvo.

Enačenje ali primerjava z »znamenitim« smrtnim primerom otroka v loški dolini, iz vodovoda, ki ga je in ga še vedno upravlja javno podjetje Komunala Cerknica, ni primerno in je zelo površno, saj je v tistem znanem primeru šlo za veliko več medsebojno povezanih spletov okoliščin, o katerih se v strokovni javnosti in inšpekcijskih službah še vedno veliko razpravlja, jasnih zaključkov pa še vedno ni. Vsekakor pa do niti približno takšnih pogojev ne sme priti.

Voda iz vodovodnega sistema Studenčevka Sušje je bila daljše obdobje, več kot deset let, trajno in neprekinjeno mikrobiološko onesnažena, kar je bilo izkazovano z rednimi laboratorijskimi analizami odvzetih vzorcev v okviru monitoringa lokalnih vodovodov, ki jih izvajata NLZOH Novo mesto in Maribor.

Upravljavlec vodovoda se, podobno kot mnogi drugi, zaradi nepoznavanja, namerne ignorance ali drugih razlogov, na te analize ni odzival. Navedba o neplačanih kaznih, ki jih je v preteklosti izkazovala inšpekcija, je napačna. Upravljavlec je nekajkrat, kolikokrat natančno, ni podatka, moral plačati zahtevano globo, ki pa jo je vedno nakazal »le« občini. Ali so bila plačila posredovana s strani občine na zahtevani naslov, ni znano.

V marcu 2017 je inšpekcijski organ ponovno opravljal pregled na vodovodu Studenčevka Sušje in z analizo odvzetega vzorca ugotovil ponovno neskladnost. Parameter neskladnosti pa je bila prisotnost 4-ih Koliformnih bakterij (kriterij je sicer 0.00) in ne E-coli ali prisotnosti drugih onesnaževal.

Izdana je bila odločba z zahtevanim rokom izvedbe ukrepov za zagotovitev trajne skladnosti in zdravstvene neoporečnosti pitne vode v sistemu Studenčevka Sušje (31. 05.2017!).

Pojasnilo ukrepov in stanja po izvedbi ukrepov:

Upravljavlec je pričel delovati bolj odgovorno, predvsem do sebe in uporabnikov in ne zgolj zaradi zagrožene kazni.

Nemudoma in tudi na formalni poziv (spet samo) občine Sodražica je upravljavlec izvedel obveščanje uporabnikov na krajevno primerne in učinkovite načine (v tistem obdobju še ni imel izdelanega HACCP načrta) o potrebnem prekuhanju vode, do izvedbe ukrepa.

Izvedba vseh potrebnih ukrepov je bila končana pred določenim rokom. O izvedbi ukrepa je bil uradno seznanjen inšpekcijski organ, ki je izdal odločbo.

Pričelo se je (enomesečno) poskusno obratovanje naprav za preventivno dezinfekcijo vode, vključno s klornim šokom, ki je potreben za »čiščenje« daljše obdobje onesnaženega omrežja. Tudi o tem so bili uporabniki redno obveščeni. V tem obdobju in kasneje je prihajalo do pritožb uporabnikov zaradi »spremenjene, vode z vonjem« in prošnje ter celo zahteve, da dezinfekcija za uporabnike ni potrebna, saj je bila voda do takrat povsem ustrezna.

Sistemi (ker ni zgolj eden, kot je napačno navedeno v članku) preventivne dezinfekcije vode od takrat delujejo neprekinjeno. V letu 2017 so bili analize vseh odvzetih vzorcev (pet

vzorcev), po izvedbi ukrepa in stabilizaciji, to je po 1.7.2017, skladni z zahtevami Pravilnika o pitni vodi. Zato nam ni jasno, od kje podatek o neskladnosti vode. Vpogled v stanje oziroma analize izvide imajo vse pristojne institucije (inšpekcijski organi, NIJZ,..). Podatke monitoringa o stanju vode, izkazanem preko analiznih izvidov odvzetih vzorcev je bil upravljavec dolžan vnesti v spletno aplikacijo vseh upravljavcev, kar je bilo izvedeno in je strokovni javnosti dostopno.

Poleg navedenih analiz in prikazov stanja, se stalno, tekoče spremlja stanje vode (prisotnost dezinfekcijskega sredstva, preveč dezinfekcijskega sredstva,...), kar se izvaja na več določenih mestih, pri uporabnikih, večkrat mesečno, občasno celo vsakodnevno.

V letu 2018, do pojava članka (6.9.2018), je izdelana novelacija zastarelega HACCP sistema, ki ga je pred leti formalno in za formalen prikaz, pripravila občina Sodražica. V elaboratu so navedeni in pregledni vsi podatki o upravljanju, stanju, analizah vzorcev od izvedbe ukrepov in predvsem navedeni načini in zapisi o obveščanju uporabnikov. Obveščanje uporabnikov se izvaja po potrebi (in dolžnosti upravljavca) le takrat, ko so za to nastale potrebe.

Prav tako je bila v letu 2017 formalno postavljena zadolžitev odgovorne osebe za skladnost pitne vode, skladno s Pravilnikom o pitni vodi.

O pravem stanju vodovodnega sistema Studenčevka Sušje govori tudi zapisnik zadnjega inšpekcijskega pregleda, ki ga je opravil ZIRS, OE Novo mesto, v decembru 2018, ki ima oznako bp (brez pripomb) in mnenje, da je vodovod dobro voden.

Z vsem navedenim lahko brez zadržkov trdimo, da je vodovodni sistem Studenčevka Sušje, varen in v vseh pogledih, od urejene organizacije dalje, to je od prve polovice 2017 dalje med boljše upravljanimi malimi, vaškimi, zasebnimi vodovodi v Sloveniji in popolno nasprotje v članku avtorice zavajajočih navedb. S tem želimo le poudariti, da nas ožigosanje po nepreverjenih ali napačnih informacijah, ki se neupravičeno širijo in kažejo povsem izkrivljeno sliko.

To ni in ne more biti izgovor na zmotne trditve v članku, saj so bili vsi obratovalni in organizacijski ukrepi izvedeni kar nekaj časa pred nastankom članka. Vsekakor ta odgovor tudi ni odziv, kot opravičilo, da smo bili s člankom končno vzpodbujeni, da sedaj končno pa le nekaj storimo za vzpostavitev potrebnega stanja vodovoda Studenčevka Sušje za zagotovitev ustrezne oskrbe z zdravo pitno vodo uporabnikov.

Naj na koncu še poudarimo, da se bo v bližnji prihodnosti del uporabnikov iz naselij Zapotok in Vinice, ki sta del občine Sodražica oddvojil od sistema Studenčevka Sušje in se navezal na vodovod SORIKO, ki ga gradijo ali pri njem sodelujejo občine Sodražica, Ribnica in Kočevje, ki je večinsko financiran iz evropskih sredstev ali na drug vodni vir in na zgrajen vzporedni nov vodovodni sistem.

Pri tem je potrebno poudariti, da o tem ni bilo nikakršnega dogovora z upravljavcem vodovodnega sistema Studenčevka Sušje, temveč lastna odločitev tega dela uporabnikov, prostovoljno ali z nejasnimi, tudi delno zavajajočimi obljubami drugega ponudnika. Kakšna in za kakšno ceno, kako zanesljiva bo oskrba tega dela v bodoče pa je vprašanje za prihodnost. Upravljavec vodovodnega sistema Studenčevka Sušje se od teh vprašanj v celoti izključuje.

Vodovodna skupnost Studenčevka Sušje
Vodovodni odbor